

Datum: 2020-10-02
Ärendenummer: VON 2020/0075

Remissvar från Österåkers kommun på SOU 2018:88, dnr S2019/000088/SOF

Inledning

I remissvaret nedan redovisas de synpunkter som Österåkers kommun (kommunen) har rörande LSS-utredningens förslag med hänsyn taget till de förändringar som regeringen aviserat sedan utredningen presenterades. Svaret följer grovt kapitelindelningen i betänkandet. En sammanfattning inleder svaret.

Sammanfattning

Österåkers kommun är positiv till förslaget om att införa en ny insats i form av personlig service och boendestöd. Vidare är kommunen positiv till att ledsagarservice inkluderas i den nya insatsen, men framhåller att stödet endast undantagsvis bör kunna ges samtidigt som insats bostad med särskild service. Kommunen anser inte att förslagen om kontaktperson i grupp eller individuell kartläggning i daglig verksamhet är ändamålsenliga.

Kommunen ställer sig tveksam till de två nya förslagna insatserna förebyggande pedagogiskt stöd och personligt stöd till barn med hänvisning till att förslagen om målgruppen för personlig assistans inte verkställs. Vidare utredning av dessa två insatser i relation till personlig assistans behöver genomföras.

Kommunen är positiv till att personlig assistans blir en statlig angelägenhet och till att schablonersättningen revideras för assistenter som bor i hushållsgemenskap med den assistansberättigade.

Bostaden

Kommunen instämmer i utredningens slutsats att brukare inom LSS ska ha möjlighet att välja att bo i ordinärt boende och samtidigt kunna erhålla stöd enligt LSS i sin bostad. Därför är kommunen positiv till förslaget om att införa en ny insats i form av **personlig service och boendestöd**. Kommunen ser dock en risk i möjligheten att kunna erhålla insatsen parallellt med insatsen gruppboende och serviceboende. Kommunen är av uppfattningen att brukarens

behov av stöd på dessa områden ska kunna tillgodoses inom beslutet om grupp- eller servicebostad.

Barn och familjer

Vad gäller förändringen att döpa om insatsen korttidstillsyn till **förlängd utbildning i fritidshem**, ser kommunen en risk för sammanblandning med ansvar enligt skollagstiftning.

Att insatsen **avlösarservice** i hemmet benämns enbart avlösarservice bedömer kommunen vara positivt.

Gemenskap

Att insatsen **ledsagarservice** blir en del av den föreslagna insatsen personlig service och boendestöd bedömer kommunen vara positivt.

Att insatsen **kontaktperson** blir möjlig att utföra i grupp kan vara positivt för vissa individer, men också medföra risk för att insatsens syfte som icke professionell kompis utarmas. Den berörda målgruppens tillgång till gruppaktiviteter bör hanteras främst genom det ordinarie föreningslivet och andra samhällsaktörer, i det att delaktighet i samhället på lika villkor som andra ska eftersträvas.

Sysselsättning

Att införa rätt till en **inledande kartläggning vid insatsen daglig verksamhets** start är enligt kommunen obehövligt. Gällande regler rörande handläggning, beslut, genomförandeplaner och dokumentation omfattar de syften som i utredningen anges för inledande kartläggning. Det finns också en risk för att kommunen via en inledande kartläggning tar på sig ansvar som åligger andra myndigheter. Kommunen är positiv till att expertmyndigheter på området tar fram kunskapsunderlag och gör inventeringar för att bidra till att utveckla insatsen ytterligare. Personkrets 3 berörs i utredningen. Kommunen vill påtala att det finns en viss andel brukare i denna grupp som har svårt att finna meningsfull sysselsättning inom ramen för socialtjänstlagen och bättre skulle kunna tillgodogöra sig daglig verksamhet enligt LSS.

Att möjligheten att betala ut **habiliteringsersättning** till deltagare i daglig verksamhet regleras i lagen om vissa kommunala befogenheter bedömer kommunen vara positivt.

Personligt utformat stöd i det dagliga livet

Österåkers kommun ställer sig positiv till att **staten tar över ansvaret för personlig assistans** med de undantag som anges i utredningen. Kommunen önskar dock vägledning kring hur kommunens ansvar för att tillhandahålla vikarie vid ordinarie assistents sjukdom (även om det ansvaret inte är nytt) ska kunna fullgöras i praktiken. Vad gäller förändringarna i ersättningens konstruktion så är höjd schablonersättning för assistans utförd på obekvämt arbetstid positiv, men det finns en risk för att detta orsakar ytterligare

administration, eller incitament för brukaren att redovisa att behov uppstår huvudsakligen på kvällar och nätter.

Att reglera **schablonersättningen för assistans** som utförs av någon som brukaren bor i hushållsgemenskap med är positivt. Kommunen anser att utredningen även borde ha gått vidare med diskuterade möjligheter att begränsa anhörigas möjligheter att utföra assistans. Särskilda regler rörande barn borde i det perspektivet finnas.

Kommunen förstår utredningens problematisering av att begränsa rätten för brukaren att välja vem som ska företräda brukaren men vill trots detta särskilt påtala de etiska problem som finns i och med att assistansutförare som har som affärsidé att ha en vinstmarginal på varje utförd assistansstimme också är den som aktivt stödjer den enskilde brukaren i att öka antalet ansökta timmar.

Kommunen ställer sig positiv till alla åtgärder som vidtas för att minimera riskerna för utnyttjande av välfärdssystemet som riskerar att äventyra brukarnas rätt till insatser.

Insatsen **förebyggande pedagogiskt stöd** riskerar att bli en svårhanterlig insats i och med att målgruppen för den insatsen även har möjlighet att ansöka om personlig assistans. Om den insatsen blir verklighet kan den enskilde brukaren ansöka om liknande stöd från två huvudmän, detta torde inte vara avsikten. Österåkers kommun ser också risk för en kostnadsöverflyttning från stat till kommun. Kommunen anser att frågan bör utredas ytterligare i relation till att andra förslag om att begränsa assistans för vissa målgrupper i dagsläget har dragits tillbaka av regeringen. Samma resonemang gäller **personligt stöd till barn**.

Utöver ovanstående ställer sig Österåkers kommun positiv eller neutral till följande förslag i LSS- utredningen:

- Att insatsen rådgivning och annat personlig stöd ska benämnas särskilt expertstöd
- Att lagen kapitelindelas
- Att förtydligande föreslås runt gode män, företrädare och ställföreträdare
- Att IVO ska göra frekvenstillsyner inom gruppboheter
- Att kompetenshöjning av vissa yrkesgrupper genomförs i samband med att ny lagstiftning träder i kraft
- Oklarheter runt ansvaret för **hälso- och sjukvårdsinsatser vid insatsen korttidsvistelse** orsakar praktiska problem i vardagen för de brukare som blir berörda. Kommunen ställer sig därför positiv till att en översyn av detta föreslås.